

Skandální zacházení Izraele s palestinskými vězni – včetně mučení

web.litterate.cz/skandalni-zachazeni-izraele-s-palestinskymi-vezni-vcetne-muceni

Jana Kunšteková

14 prosince, 2023

„Největším lákadlem ke špatným skutkům je naděje na beztrestnost.“
Cicero

NachDenkSeiten zveřejnil rozhovor Gabi Weberové, doktorky medicíny a expertky na Palestinu, s Dr. Siba Irsheidovou, LL.M., právníčkou a poradkyní organizace EuRAG. Rozhovor se zásadně liší od většiny textů publikovaných v Německu o situaci v Palestině a Izraeli. Rozhovor se zabývá událostmi, které jsou ve většině německých médií tabu, jak říká v úvodu článku Albrecht Müller:

„Naše média dostatečně jasně neinformují o tom, že palestinská mládež, a dokonce i děti jsou mučeny. Neinformují dostatečně o právní situaci nebo o skutečnosti, že pro Palestince a osadníky ve stejné oblasti platí různé zákony. Palestinci často nemají žádná práva. Je to

německé veřejnosti sdělováno svědomitě? Rozhovor je dlouhý, ale kvůli čtyřem stránkám důležitých odkazů se zdá delší, než ve skutečnosti je. Udělejte si na to čas.“

Není to lehké čtení. Je-li toto obraz demokracie, pak nás čeká ještě dlouhá cesta, než podobně prohloubené demokracie dosáhneme. Ale už jsme vykročili „správným“ směrem.

Celý rozhovor:

„Gabi Weber (GW): Paní Irsheid, v rámci vaší doktorské práce „Zatýkání okupační mocností v průběhu vojenské okupace: případ Palestinců. „Motivace a legitimita“ na právnické fakultě Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED) v Madridu ve Španělsku jste se několik let zabývala porušováním zákona ze strany izraelského státu. Mohl byste zhruba shrnout výsledky pro čtenáře NDS?

Dr. Siba Irsheid (SI): Můj výzkum trval od začátku října 2018 do konce října 2022. Jeden z nejdůležitějších výsledků ukázal, že izraelská okupace palestinských území Západního břehu Jordánu, Východního Jeruzaléma a Gazy není v souladu s mezinárodním právem, a proto je nezákonná.

Z pohledu mezinárodního práva [1] lze vojenskou okupaci ospravedlnit, pokud okupující stát za účelem odvrácení nebezpečí okupuje území okupovaného státu, dokud toto nebezpečí nebude odstraněno. Vojenská přítomnost musí být proto od počátku považována za dočasnou. Od začátku okupace v roce 1967 Izrael provádí politiku, která zahrnuje výstavbu osad na okupovaných palestinských územích, přesídlování izraelských občanů do těchto sídelních oblastí a výstavbu silnic určených pouze pro Izraelce, spojující tyto osady nikoli nejen mezi sebou, ale i s nimi navazují na izraelské území. To zpochybňuje oficiálně deklarovaný záměr Izraele okupovat palestinská území pouze

dočasně. Dlouhé trvání okupace od roku 1967, osidlovací politika se stále se zvyšující, postupnou anexí palestinských území Izraelem a přivlastňování si přírodních zdrojů, jako je voda, oslabují údajné „bezpečnostní důvody“ Izraele, protože jde spíše o koloniální charakteristiky. [2]

Izrael provádí zatýkání Palestinců jako „sebeobranu“, a tak ospravedlní zachování status quo vojenské okupace. [3] Trest v podobě zatčení slouží výhradně k ochraně izraelských politických zájmů, např. osidlovací politiky, a má za cíl potlačit touhu palestinského lidu po sebeurčení.

Akce, které Izrael považuje za „zločiny proti bezpečnosti“ a které jsou uvedeny v izraelských vojenských předpisech, jsou většinou protesty a akce Palestinců proti vojenské okupaci, proti politice anexy palestinských území a diskriminačnímu zacházení s palestinským obyvatelstvem. K potlačení palestinských protestů používá Izrael agresivní politiku zadržování, která porušuje lidská práva.

GW: Na okupovaném palestinském území tedy platí jiné zákony než v samotném státě Izrael? Co potom s izraelskými osadníky, kteří očividně žijí „ilegálně“ na palestinské půdě, kterou okupuje Izrael – jaké právo se na ně vztahuje?

SI: Palestinci na okupovaném Západním břehu Jordánu podléhají vojenskému právu, zatímco občanské právo se vztahuje na židovské osadníky, kteří tam žijí. Oficiálně mají izraelské vojenské soudy pravomoc soudit každého, kdo se na Západním břehu dopustí trestného činu, včetně izraelských osadníků, kteří tam žijí, izraelských občanů žijících v Izraeli a cizinců. Počátkem osmdesátých let však izraelský generální prokurátor rozhodl, že izraelští občané budou souzeni izraelskými soudy podle izraelského trestního práva, a to i v případě, že by žili na Západním břehu Jordánu, a to i kdyby k trestnému činu došlo na okupovaných územích Palestiny nebo byl

spáchán proti palestinským obyvatelům okupovaných území. Tato zásada je stále v platnosti. [4] Obžalovaní před izraelskými vojenskými soudy jsou tedy výhradně palestínští občané. Jurisdikce izraelského vojenského soudu se nikdy nevztahuje na izraelské osadníky, kteří také žijí na Západním břehu; ty, jak již bylo zmíněno, podléhají běžné izraelské jurisdikci.

GW: Jakou roli hraje Palestinská samospráva, pokud jde o jurisdikci?

SI: Všeobecné palestinské právo se vztahuje pouze na Západní břeh Jordánu a pásmo Gazy, ale pouze ve velmi omezené míře. Tento právní systém se zabývá pouze záležitostmi, které se týkají Palestinců, a nemá žádnou jurisdikci nad záležitostmi přímo či nepřímo souvisejícími s izraelskými bezpečnostními nebo vojenskými silami nebo izraelskými osadníky na Západním břehu Jordánu. Nevztahuje se ani na Palestince žijící v oblasti východního Jeruzaléma.

Ustavení Palestinské samosprávy po dohodách z Osla (v 90. letech 20. století) teoreticky znamenalo postupný převod pravomocí a odpovědnosti z izraelské okupační moci na palestinské úřady. V důsledku těchto dohod byla OPT (Okupovaná palestinská území) rozdělena do tří různých oblastí, označovaných jako A, B a C. Podle dohod z Osla by Palestinská samospráva vykonávala plnou kontrolu nad oblastí A, zatímco oblast C by byla zcela pod kontrolou Izraele; Oblast B byla označena jako „autonomní“ region, který by v praxi představoval palestinskou správu vesnic pod izraelskou bezpečnostní kontrolou.

Zatímco zóny A a C jsou jasně definovány co do počtu obyvatel, tzn. zónu A (2 procenta) obývají výhradně Palestinci a zónu C (kolem 68 procent) izraelští ilegální osadníci žijící v nelegálních osadách, zóna B (30 procent) je nedefinované seskupení mezi těmito dvěma zónami, s

palestinskými vesnicemi v blízkosti dálnic nebo silnic pro výhradní použití izraelských občanů nebo v blízkosti oblastí definovaných Izraelem jako vojenské zóny vyloučení.

Východní Jeruzalém zaujímá zvláštní postavení, protože byl ponechán v dohodách jako součást závěrečných jednání. Nicméně na mapách rozdělujících zóny byl východní Jeruzalém de facto připojen k Izraeli a nyní je plně pod izraelskou kontrolou.

To znamená, že Izrael účinně vykonává bezpečnostní kontrolu nad téměř celou oblastí Západního břehu a Palestinská samospráva má pouze administrativní roli, s výjimkou malé části oblasti A, kde je zodpovědná za bezpečnost, pokud není zapojena žádná izraelská osoba nebo neexistuje žádné nebezpečí pro stát Izrael. Smlouva z Osla II z roku 1995 stanovila, že toto rozdělení Západního břehu na tři zóny bylo dočasné po dobu pěti let, ale rozdělení zůstává v platnosti dodnes.

GW: Jaká je funkce izraelského vojenského soudního systému a souvisejících izraelských vojenských soudů?

SI: Systém vojenského soudnictví poskytuje úředníkům Izraelské bezpečnostní agentury (ISA) větší flexibilitu při provádění výslechu palestinských vězňů a snižuje právní záruky pro Palestince na naprosté minimum, hluboko pod zárukami izraelského občanského práva. Podle OM 1651, kapitola C, článek 38, může být Palestinec zadržován bez obvinění po celkovou dobu 90 dnů pouze za účelem výslechu, zatímco izraelský občan obviněný z bezpečnostního trestného činu může být zadržován bez obvinění po dobu 64 dní. Soudy s Palestinci u vojenských soudů musí být dokončeny 18 měsíců po zadržení, zatímco lhůta pro izraelské vězně u izraelských trestních soudů je devět měsíců.

Mezinárodní právo zakazuje Izraeli uplatňovat své občanské právo na Palestince na Západním břehu, protože by to znamenalo nezákonnou anexi. [5] Kromě toho zákony aplikované na Palestince musí poskytovat práva a ochranu, která není nevýhodnější než ta, která se vztahují na Izraelce žijící v osadách; jinak by byla porušena zásada nediskriminace. Jak již bylo uvedeno, Izrael nadále uplatňuje na Západním břehu dva právní systémy, jejichž aplikační kritéria jsou založena na rase nebo národní identitě dotčených osob.

Podle čl. 64 odst. 2 čtvrté Ženevské úmluvy může okupační mocnost uložit obyvatelstvu okupovaného území pravidla/předpisy/zákony, (v našem případě vojenské rozkazy), které jsou nezbytné k tomu, aby tato okupační mocnost mohla plnit své závazky vyplývající z Ženevské úmluvy a zajistit tak běžnou správu území a bezpečnost jak samotného okupanta, tak jeho příbuzných a majetku okupačních vojsk nebo správě okupace, jakož i jimi využívaných zařízení a dopravních cest. Článek 66 čtvrté Ženevské úmluvy umožňuje okupační mocnosti předložit obviněného svým vojenským soudům v případě porušení trestních ustanovení, která vydala.

Izrael zřídil vojenské soudy, které mají stíhat a odsuzovat Palestince. Ty však porušují obecně uznávaná práva a zásady spravedlivého procesu ve všech fázích procesu. Tyto základní teoretické záruky také Izrael nerespektuje, pokud jde o nezletilé, přičemž dalším komplikujícím faktorem je, že mnoho nezletilých je zadrženo a odsouzení je odloženo až do dosažení plnoletosti, aby mohli být souzeni jako dospělí – bez ohledu na jejich věk v čase údajného zločinu. [6] Pokud jde o práva na spravedlivý proces, dalo by se argumentovat potřebou určitých výjimek v určitých situacích, pokud by nebyly uplatňovány diskriminačním způsobem: práva Palestinců nejsou dodržována, na rozdíl od práv Izraelců žijících na stejném území. [7] Taková odchylka ale nesmí být diskriminační na základě rasy, jazyka, náboženství nebo sociálního původu. [8.]

Pokud jde o zadržování nezletilých Palestinců, které Izrael nadále praktikoval i uprostřed pandemie COVID-19, toto ještě jasněji odhaluje existující protipalestinský rasismus, zejména při analýze určitého chování, které nemá žádné jiné srozumitelné ospravedlnění než přání věznit nezletilé a ponižovat jejich rodiče nebo jim způsobovat zbytečné utrpení. [9] Četnost, s jakou k takovým činům dochází, stejně jako skutečnost, že zůstávají nepotrestány, ukazuje, že takové chování Izrael mlčky přijímá. [10]

Izrael, který každý rok zadržuje a stíhá 500 až 700 palestinských dětí, se podle Defence for Children International Palestine jeví jako jediná země na světě, kde jsou děti automaticky a systematicky zadržovány a stíhány vojenskými soudy. Vojenské soudy poskytují daleko menší záruky týkající se základních práv a ochrany spravedlivého procesu. [11] Naneštěstí jsou nezletilí Palestinci zatýkáni izraelskou armádou a policejními silami alarmujícím tempem a je velmi znepokojující, že zatčení nezletilí jsou stále mladší. [12]

Podle izraelské organizace Yesh Din je více než 90 procent spisů o násilných činech spáchaných izraelskými osadníky na Palestincích uzavřeno bez obvinění. V případě Palestinců se ale právníci shodují, že drtivá většina případů končí odsouzením. [13]

Stručně řečeno, židovští osadníci a palestinské obyvatelstvo na okupovaných palestinských územích žijí společně v režimu, který rozlišuje v uznávání práv na základě národní a etnické identity [14], čímž porušuje zásadu, že žádný stát nediskriminuje na základě rasy nebo národnosti ty, nad nimiž vykonává trestní pravomoc.

GW: Mohl byste uvést příklady tohoto rozdílu v zacházení?

SI: Ano, samozřejmě – bohužel je jich víc než dost! Například Palestinci odsouzení za vraždu vojenským soudem jsou fakticky odsouzeni k doživotnímu vězení, zatímco Izraelec odsouzený za

vraždy trestním soudem na doživotí je odsouzen k maximálně 20 letům vězení. Navíc podle izraelského trestního zákoníku mohou být nepalestinští odsouzenci propuštěni po odpykání poloviny trestu, zatímco Palestinci odsouzení za vojenského režimu mohou požádat o podmíněčné propuštění až po odpykání dvou třetin trestu. Obecně platí, že palestinským vězňům je zřídka uděleno předčasné propuštění. [15]

Trestní odpovědnost začíná ve věku dvanácti let pro Palestince i Izraelce. Palestinci jsou však podle vojenského soudního systému souzeni jako dospělí v 16 letech, zatímco izraelský soudní systém stanoví věk zletilosti na 18 let. Tento vojenský rozkaz se změnil 27. září v roce 2011 a věk zletilosti byl stanoven na 18 let i pro Palestince. K jeho realizaci však do dnešního dne nedošlo. [16] Zatímco izraelské zákony a policejní příkazy uvádějí, že nezletilé zadržené v Izraeli mohou vyslyšet pouze policisté speciálně vyškolení pro tento úkol, palestinské děti jsou vyslyšány policií nebo důstojníky ISA v situacích, které jsou zastrašující, kdy neexistuje žádná skutečná forma dohledu, a které se vyznačují týráním.

Zásadním problémem u vojenských soudů je také jazyk. Izraelská judikatura stanoví, že vězeň musí být vyslyšán ve svém vlastním jazyce a že jeho výpověď musí být rovněž napsána v tomto jazyce. V praxi však doznání nebo prohlášení palestinského vězně často napíše člen policie v hebrejštině, čímž vězně přinutí podepsat prohlášení nebo přiznání, kterému nerozumí. Tato „přiznání“ jsou zase hlavním důkazem proti palestinským vězňům u izraelských vojenských soudů. [17]

I těm, kteří jsou obviněni ze zločinů, je běžně u vojenských soudů upíráno právo na řádný proces. [18] Mnoho Palestinců, kteří byli odsouzeni za „bezpečnostní zločiny“ a odpykávají si trest odnětí svobody (2 331 lidí, k 1. listopadu 2023), souhlasilo s dohodou o vině a

trestu s izraelskou vojenskou prokuraturou, aby se vyhnuli dlouhé vazbě a okázalým vojenským soudům, kde je míra odsouzení Palestinců téměř 95 procent. [19]

Jak poznamenala Human Rights Watch a další izraelské, palestinské a mezinárodní organizace pro lidská práva, diskriminace při zatýkání a zadržování je pouze jedním aspektem systematického útlaku, který je základem zločinů izraelských úřadů proti lidskosti, apartheidu [20] a pronásledování Palestinců.

GW: Co váš výzkum odhalil o zacházení s palestinskými vězni v izraelských věznicích?

SI: Izrael pod rouškou boje proti terorismu porušuje lidská práva a mimo jiné umožňuje... i mučení. Palestinské děti jsou také mučeny, aby se vynutily informace nebo přiznání. Pokud je morálně nepřijatelné používat mučení jako „schválený“ prostředek, pak je mučení nezletilých absolutně nepřijatelné. Mučení nezletilých i dospělých palestinských vězňů s mentálním/fyzickým postižením slouží k propojení jejich jednání s „širšími bezpečnostními zájmy“.

Skutečnost, že vojáci, policie a izraelští bezpečnostní činitelé nadále beztrestně mučí a jinak špatně zacházejí s palestinskými vězni, včetně nezletilých, [21] ukazuje, že stát Izrael mlčky přijímá tuto diskriminační politiku. [22]

GW: To jsou vážná obvinění, paní Irsheid. Můžete nám říci něco o metodách mučení a jaké zdroje se vám na toto téma podařilo najít?

SI: Ano, máte pravdu, to jsou skutečně vážné závěry. Přesto je to výsledek mé čtyřleté výzkumné a doktorské práce, kterou jsem sepsala na 344 stranách a která obsahuje 1667 poznámek pod čarou s odkazy. Tyto zdroje jsou vědecky prokázány v mé doktorské práci, která byla oceněna Summa Cum Laude. Samozřejmě by bylo dobré si nejprve

přečíst diplomovou práci, která je zatím dostupná pouze ve španělštině, abyste věděla, jak jsem k těmto výsledkům došla. Tento rozhovor je však především o hrubém shrnutí mých výsledků.

Ve skutečnosti jsem se zpočátku obávala, že na toto téma nebude dostatek akademické literatury, a mé pobouření bylo velké, když jsem zjistila, že všechna porušování lidských práv různými izraelskými vládami byla zdokumentována na nejvyšší úrovni. [23]

Mučení palestinských vězňů bylo dokonce v některých případech povoleno izraelským Nejvyšším soudem (viz Nejvyšší soud Izraele, STC HCJ 769/02 The Public Committee Against Torture in Israel et. al. versus The Government of Israel et. al. (2006)).

Bohužel většina dospělých a více než 60 procent nezletilých palestinských vězňů podstupuje různé způsoby mučení, z nichž většinu využívají vyšetřovatelé k vynucení přiznání. [24]

Používané metody mučení zahrnují výhrůžky střelnými zbraněmi, výhrůžky smrtí, umístění na samotku a omezování v určité poloze na několik hodin, spánkovou deprivaci, vyhrožování napadením nebo zadržením členů rodiny, odepření přístupu na toalety během výslechu, bití a další formy fyzického násilí. Izraelští vojáci a představitelé ISA stále častěji používají sexuální hrozby, aby vystrašili děti a přinutili je přiznat se ke konkrétním zločinům. Sexuální útoky izraelských vyšetřovatelů na nezletilé mají mnoho podob, včetně dotýkání genitálií, vyhrožování znásilněním nebo sodomií s předmětem. To přivádí postižené do tak velkého strachu a úzkosti, že se v mnoha případech přiznávají k věcem, které se nikdy nestaly nebo které nikdy nespáchali. [25]

Další technikou, kterou vojenští vyšetřovatelé používají, je nátlak na nezletilé, aby prozradili další v jejich vesnici. Probíhají také pokusy o jejich nábor jako pravidelných informátorů pro armádu [26], což je

praxe zakázaná mimo jiné článkem 44 Haagských předpisů.

46 procent nezletilých uvedlo, že byli slovně zneužíváni během zatýkání, převozu do izraelské věznice a/nebo výslechu. Urážky jsou namířeny přímo proti nezletilému, proti jeho matce nebo sestře (sestrám) nebo proti jeho náboženství. 66 procent postižených nezletilých uvedlo, že se museli podrobit prohlídce těla, když dorazili do záchytného centra, museli se svléknout donaha a předklonit se.

Tyto případy dokumentuje mnoho mezinárodních (např. Amnesty International, Human Rights Watch, Defense Children International-Palestine), palestinských (např. Addameer, Military Court Watch) a izraelských (např. B'Tselem, Yesh Din, HaMoked) nevládních organizací. Na webových stránkách těchto organizací lze nalézt množství informací a statistik. Statistiku, které jsem použila, jsou z let 2018 až 2022, ale určitě byste tam našli novější čísla.

Kromě neposkytnutí řádného procesu izraelské úřady po desetiletí týraly a mučily palestinské vězně. [27] Od roku 2001 bylo na izraelské ministerstvo spravedlnosti podáno více než 1400 stížností na mučení ze strany Shin Bet, izraelské vnitřní bezpečnostní služby, včetně bolestivého spoutání, nedostatku spánku a vystavení extrémním teplotám. [28]

Podle Veřejného výboru proti mučení, izraelské lidskoprávní skupiny, tyto stížnosti vedly k celkem třem trestním vyšetřováním a žádnému obvinění. [29] Skupina Military Court Watch uvedla, že ve 22 případech zadržování nezletilých Palestinců, které zdokumentovala v roce 2023, 64 procent uvedlo, že byli fyzicky týráni a 73 procent bylo během zadržování tělesně prohledáno izraelskými silami. [30]

Palestinské skupiny pro lidská práva hlásily nárůst počtu zatčení a zhoršení podmínek palestinských vězňů už před 7. říjnem 2023, včetně násilných razií, přesunů a izolace vězňů, omezení přístupu k tekoucí

vodě a chlebu a méně návštěv rodin. Tyto tendence zesílily od začátku drakonické války v Gaze. [31]

GW: Jak si máme představit věznění Palestinců? V rámci výměny vězňů mezi Hamásem a Izraelem, o které minulý týden informovala všechna média, se o důvodech zadržení dozvěděl jen málo nebo vůbec nic. Mnozí se mohou domnívat, že se jedná o „skutečné“ zločince, kteří spáchali menší i větší zločiny, které by byly potrestány i zde v Německu. Je to případ palestinských vězňů?

SI: Samozřejmě, v některých případech se jedná o „skutečné“ zločince, kteří spáchali menší i větší zločiny. Ale podle výše zmíněných lidskoprávních organizací je většina zatčení nařízena z politických důvodů. Nabízí se otázka, proč má Izrael tolik Palestinců uvězněných a dostupných pro výměnu a proč byli uvězněni.

Podle izraelské lidskoprávní organizace HaMoked k 1. listopadu 2023 zadržely izraelské úřady téměř 7000 Palestinců z okupovaných území (Západní břeh Jordánu a Jeruzaléma) za údajné porušení bezpečnosti. Od útoků v Izraeli 7. října 2023 byly zatčeny tisíce Palestinců a přibližně 240 bylo propuštěno. Mezi zatčenými jsou desítky žen a mnoho dětí. [32]

Většina palestinských vězňů nebyla nikdy odsouzena za trestný čin z těch více než 2 000, kteří jsou ve správní vazbě, ve které izraelská armáda zadržuje osobu bez obvinění nebo soudu. Toto zadržení může být prodlouženo na dobu neurčitou na základě tajných informací, do kterých zadržený nemá dovoleno nahlížet. Administrativně zadržené osoby jsou drženy za předpokladu, že by se v budoucnu mohly dopustit trestného činu. Izraelské úřady umístily do administrativní vazby mimo jiné nezletilé, aktivisty za lidská práva a palestinské politické aktivisty, často na mnoho let. [33]

Zkoumání vojenských rozkazů 101 a 1651, které tvoří základ pro zatýkání, stejně jako různé zprávy OSN a organizace pro lidská práva podporují mé tvrzení, že zatýkání používají izraelské úřady jako odstrašující prostředek k ukončení odporu. Zadržování nezletilých a dospělých Palestinců se tak stává metodou útlaku a rasové diskriminace. [34]

Procesy a odsouzení prováděné u vojenských soudů jsou využívány jako nástroj politické nebo rasistické perzekuce. Trestné činy jako členství v ilegálních spolcích jsou kriminalizovány – ačkoli rozhodnutí, že je spolek prohlášen za nezákonný, závisí na rozhodnutí izraelského vojenského velitele. Dalším „zločinem“ ze strany Palestinců, který je často uváděn jako důvod pro drakonická opatření, je „narušování veřejného pořádku“, zejména házení kamenů.

Palestinci mohou být uvězněni, pokud se bez povolení zúčastní shromáždění pouze 10 lidí v záležitosti, která by mohla být považována za „politickou“, zatímco osadníci mohou demonstrovat bez povolení, pokud shromáždění nezahrnuje více než 50 lidí, akce se konají venku a zahrnují „politické projevy a prohlášení.“

Tyto vojenské předpisy jsou formulovány velmi nejednoznačně a nabízejí široký prostor pro výklad, což představuje porušení principu legality.

Vojenské předpisy rovněž nesplňují požadavky článku 65 Čtvrté Ženevské úmluvy, který stanoví, že vojenské předpisy vydané okupační mocností vstoupí v platnost až poté, co byly zveřejněny a obyvatelstvo s nimi bylo seznámeno v jejich jazyce – požadavky, které do dnešního dne nebyly splněny.

Výše uvedený vojenský řád 101 kriminalizuje pod pojmem „politické podněcování“ civilní aktivity související s výkonem občanských a politických práv, včetně: účasti na shromážděních nebo vigiliích,

zejména na památku Nakby (v arabštině to znamená katastrofu spojené s vyhnáním a vraždou stovek tisíc Palestinců v rámci založení izraelského státu v roce 1948, tedy palestinského exodu); Akce, které slouží k utváření veřejného mínění, jako je tisk a distribuce politických materiálů a organizování a účast na protestech (například proti separační zdi nelegálně postavené Izraelem), i když jsou pokojné.

Vojenská vyhláška z roku 1951 zavedla takzvané „bezpečnostní předpisy“, které kriminalizují příslušnost nebo podporu nepřátelských organizací.

Upozorňuji, že pokud jde o obvinění z „členství nebo podpory nepřátelské organizace“, ve většině případů nelze proti zadrženým dostatečně svědčit, a proto jsou uvězněni na základě správního/administrativního zadržení. To znamená, že není třeba předkládat žádné důkazy ani informovat zadrženého o obviněních proti němu.

Izrael používá administrativní zadržení běžně a jako formu kolektivního trestu a tvrdí, že jde o preventivní opatření proti budoucím hrozbám. Podle zpráv Výboru pro lidská práva, CAT (Committee Against Torture) a palestinských a izraelských lidskoprávních organizací je však administrativní vazba využívána po neúspěšném vyšetřování nebo při nezískání přiznání při výslechu.

Vojenské předpisy upravující zadržování Palestinců nevyžadují, aby izraelské úřady informovaly zadržené o důvodech jejich zadržení. [35]

Pokud vojenský velitel tvrdí, že existuje ohrožení národní bezpečnosti, jsou izraelské úřady osvobozeny od povinnosti poskytovat zadržovanému nebo jeho právníkovi další informace a závažné porušení práva na spravedlivý proces se považuje za oprávněné (např. je „podezřelému“ zadržován nebo odmítán právník, jsou zakázány

rodinné návštěvy, zadržený je přemístován z jednoho zařízení do druhého, aniž by o tom mohl informovat svého právníka nebo rodinu, může být držen na samotce atd.).

Stručně řečeno, izraelští osadníci a Palestinci žijí na stejném území, ale jsou souzeni u různých soudů podle různých zákonů s různými právy na řádný proces a čelí různým trestům za stejný trestný čin. Výsledkem je velký a rostoucí počet Palestinců zadržovaných bez řádného procesu. Palestinci mají méně zákonných práv a záruk a za stejné zločiny jim hrozí vyšší tresty.

Diskriminace existuje také při zacházení s nezletilými Palestinci. Izraelské občanské právo je chrání před nočním zatýkáním, poskytuje právo na přítomnost rodiče u výslechů a omezuje dobu, po kterou mohou být nezletilí zadrženi, než se mohou poradit s právníkem a být postaveni před soudce.

Izraelské úřady však pravidelně zatýkají palestinské děti při nočních razířích, vyslychají je bez přítomnosti opatrovníka, zadržují je po delší dobu, než je postaví před soudce, a děti ve věku od 12 let drží ve zdlouhavé vyšetřovací vazbě. Asociace pro občanská práva v Izraeli v roce 2017 zjistila, že úřady zadržovaly ještě před soudem 72 procent nezletilých Palestinců ze Západního břehu, ale pouze 17,9 procenta nezletilých Izraelců. [36]

Zatímco okupační právo povoluje administrativní zadržování pouze jako dočasné a výjimečné opatření, rozsáhlé využívání správního zadržování palestinského obyvatelstva Izraelem během desetiletí okupace bez předvídatelného konce jde daleko za rámec toho, co zákon povoluje.

GW: Do kterých věznic jsou posláni palestinští vězni?

SI: Pokud jde o věznice, na okupovaném Západním břehu je pouze věznice Ofer, kterou provozuje izraelská vězeňská služba. Dalších 19 věznic se nachází na izraelském území. Podle údajů izraelské vězeňské služby z roku 2017 je průměrně 83 procent palestinských vězňů převezeno a uvězněno v Izraeli, včetně 61 procent uvězněných nezletilých. Tento pohyb palestinských zajatců mimo OPT je, jak již bylo uvedeno, zakázán článkem 76 Čtvrté Ženevské úmluvy a je klasifikován jako válečný zločin podle čl. 8 odst. 2 písm. a) bodu vii) Římského statutu Mezinárodního trestního soudu. Kromě toho jakékoli porušení článku 76 Čtvrté Ženevské úmluvy s sebou nese osobní trestní odpovědnost každé osoby přímo či nepřímo zúčastněné na přepravě – v souladu s články 146 a 147 téže úmluvy.

Palestinci, kteří chtějí navštívit své rodinné příslušníky zadržované v izraelských věznicích, musí požádat izraelské bezpečnostní služby o povolení. Jedná se o povolení ke vstupu do okupačního státu. Tento souhlas je obtížné získat. To znamená, že palestínští vězni nelegálně přemístění do věznic v Izraeli téměř nemohou mít rodinné návštěvy, i když jsou to děti.

GW: Mohou Palestinci propuštění v rámci výměn zajatců bezpečně obnovit své „staré životy“, nebo jim hrozí, že budou v krátké době znovu uvězněni? Víme například, jaký osud čekal přibližně 1000 Palestinců, kteří byli propuštěni výměnou za izraelského vojáka Gilada Šalita?

SI: Bohužel Palestinci, kteří byli uvězněni jednou nebo možná několikrát, se musí čas od času vrátit do vězení, zejména v případech administrativního zadržení. To jsou však informace, které jsem se dozvěděla z osobních příběhů. Nevím o žádném konkrétním výzkumu nebo vědecké literatuře na toto téma. Určitě by bylo důležité udělat na toto téma nějaký výzkum.

V rozhovorech, které vedl zpravodajský kanál Al-Džazíra s propuštěnými Palestinci po výměně vězňů z minulého týdne, velká většina uvedla, že jim před propuštěním hrozili opětovným uvězněním, pokud oslaví propuštění se svými rodinami nebo pokud provedou akce, které lze klasifikovat jako akt odporu. Museli podepsat dokumenty psané v hebrejštině. Několik jich uvedlo, že nepodepsali a byli kvůli tomu bití. Považuji za závažné také prohlášení propuštěného palestinského vězně, který tvrdil, že mučení ve věznicích se od začátku izraelského vojenského úderu proti Pásmu Gazy výrazně zvýšilo a že vězni dlouho nepřijali návštěvu Mezinárodního červeného kříže.

Při absenci vědecké literatury však mohu sdělit pouze to, co jsem viděla, slyšela nebo četla v různých zprávách.

GW: Je pravda, že populace, která je po desetiletí pod okupací, jejíž základní práva jsou den za dnem porušována okupační mocí, má právo se bránit? Pokud ano, jak by měl tento odpor vypadat? Jsou nějaká pravidla, která se musí dodržovat?

SI: Nejsem odborník na mezinárodní právo, ale mohu říci, že toto je otázka, na kterou nelze odpovědět několika větami. Jak již bylo zmíněno, mezinárodní právo umožňuje jednomu státu okupovat jiný, když je ohrožena jeho bezpečnost. Tato okupace ale musí splňovat určitá pravidla: musí být dočasná, okupační moc nesmí z okupovaného území anektovat žádné území a budovat osady, aby tam přemístila část svého obyvatelstva. Podle mezinárodního humanitárního práva nesmějí být vojenské předpisy a/nebo vojenské soudy nikdy použity jako prostředek k represí okupovaného obyvatelstva nebo jako nástroj politické či rasové perzekuce. Ale Izrael tohle všechno dělá. Vzhledem ke koloniálním charakteristikám izraelské okupace má palestinský lid právo na sebeurčení, které je považováno za jus cogens. Jus cogens (německý kogentní zákon) odkazuje na nezbytný zákon, který je třeba dodržovat.

Právo na sebeurčení Palestinců se odráží v mnoha rezolucích, např. Valné shromáždění OSN A/RES/77/208, 28. prosince 2022, abychom jmenovali jen jednu z nejnovějších. „Potvrzuje právo palestinského lidu na sebeurčení, včetně práva na nezávislý stát Palestina“.

Uvádí, že národ má právo svobodně rozhodovat o svém politickém postavení, formě státu a vlády, jakož i o svém hospodářském, sociálním a kulturním rozvoji. Patří sem také svoboda od cizí nadvlády. Tato prohlášení mají konkrétní důsledky, pokud jde o otázku legitimacy použití síly k prosazení práva na sebeurčení.

Mezinárodní právník Antonio Cassese píše: „Toto pravidlo určuje, že když národům podléhajícím koloniální nadvládě nebo cizí okupaci, stejně jako skupinám obyvatelstva, které nejsou zastoupeny ve vládě kvůli své rase, je násilně odepřeno právo na sebeurčení, např. národy a skupiny jsou ze zákona oprávněny uchýlit se k ozbrojenému násilí, aby realizovaly své právo na sebeurčení.“ [37] Německý mezinárodní právník Karl Doehring vyvozuje závěr z práva na sebeurčení jako povinného práva, které boj za toto právo je „výjimkou z tohoto obecného zákazu násilí“. [38]

Podstatnou otázkou zůstává: kdo je předmětem ozbrojeného osvobozenického boje? V usneseních Valného shromáždění se uvádí: Subjektem jsou příslušní lidé; ozbrojený boj národů je prohlášen za legitimní. [39] Kdo jsou lidé? Kdo zastupuje lid? Kdo má právo vést ozbrojený boj za osvobození ve jménu lidu?

Odbojáři musí nasměrovat své ozbrojené útoky proti ozbrojeným silám okupantů a jejich místním ozbrojeným stoupencům na okupovaných územích, nikoli však proti civilistům v Izraeli.

GW: Jako zdroje pro svůj výzkum jste použili několik palestinských organizací pro lidská práva. Jsou to také organizace, které byly Izraelem klasifikovány jako „teroristické

organizace“?

Ano, toto se ve skutečnosti ukázalo jako problém během mého čtyřletého výzkumu, protože krátce poté, co jsem zahájila čtvrtý a poslední rok, Izrael označil šest lidskoprávních organizací za teroristické organizace. [40] Dvě z nich jsem již použila jako literaturu ve své práci: Addameer a Obrana pro děti International Palestine.

Šest nevládních organizací zakázaných Izraelem důrazně odmítá obvinění vznesená proti nim. Tvrdí, že tato klasifikace slouží pouze k umlčení kritiků 50leté vojenské okupace Izraele. Associated Press však tvrdí, že obvinění proti takovým organizacím jsou součástí politické strategie Izraele, která má ospravedlnit zákaz organizací pro lidská práva. Právník Avigdor Feldman poukázal na to, že jde o pokus Izraele pronásledovat skupiny, které žádají obvinění z válečných zločinů proti Izraeli před Mezinárodním trestním soudem v Haagu (ICC). [41] ICC zahájil předběžné vyšetřování izraelských praktik na okupovaném Západním břehu Jordánu a v pásnu Gazy.

Jak můj školitel disertační práce, tak já jsme se rozhodli tyto zdroje nadále využívat, protože nejsem členem ani zaměstnancem žádné z těchto organizací. Jednoduše jsem se věnovala odhalování informací, které nabízejí. Různé výbory OSN to ve svých zprávách také učinily a činí tak i nadále.

GW: Děkuji mnohokrát za rozhovor, paní Irsheid!“

Odkazy:

[«1] Viz ustanovení Čtvrté Haagské úmluvy z 18. října 1907 (Haagská pravidla pozemního válčení), Čtvrté Ženevské úmluvy z 12. srpna 1949 o ochraně civilního obyvatelstva v době války a Dodatkového protokolu I k Ženevské úmluvy z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů ze dne 8. června 1977.

[«2] Bar-Tal, Daniel y Eldar, Akiva, Proč Izrael nechce vyjednávat, Palestina – Israel Journal of Politics, Economics and Culture, No. 13 (2), 2006, str. 11

[«3] Rada pro lidská práva, A/HRC/53/59, 9. června 2023, odst. 10, 17, 39-43.

[«4] Baumgarten-Sharon, Naama y Stein, Yael, Předpokládaný vinný: Vazba vojenskými soudy na Západním břehu Jordánu, B'Tselem, červen 2015, s. 12.

[«5] Článek 43 Haagského zákoníku o pozemní válce a článek 64 Čtvrté Ženevské úmluvy stanoví, že civilisté žijící pod vojenskou okupací budou nadále podléhat svým vlastním zákonům a budou souzeni u svých vlastních soudů. To je v souladu se základním principem, že vojenské okupace musí být dočasné povahy a že žádná suverenita není přenesena na „okupační mocnost“ v terminologii používané v Ženevské úmluvě. Podle článků 43, 64 a 66 Čtvrté Ženevské úmluvy však může okupující stát pozastavit nebo zrušit místní trestní zákony, pokud představují hrozbu pro jeho bezpečnost, a nahradit je vojenskými zákony spravovanými řádně zřízenými, nepolitickými vojenskými soudy, za předpokladu, že takoví operují v okupované zemi. Článek 75 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám obsahuje řadu ustanovení zakazujících diskriminaci. Stanoví také soubor minimálních standardů pro zacházení s osobami, které mají pod kontrolou strana mezinárodního konfliktu a kterým se podle jiného ustanovení nedostane příznivějšího zacházení.

[«6] Al-Waara, Akram, Middle East Eye, 35 let vězení ve věku 17 let: Palestinské děti a izraelská spravedlnost. Palestinské rodiny obviňují izraelské soudy z úmyslného oddalování slyšení, aby jejich děti dostaly vyšší tresty, 9. ledna 2019, ; Reliefweb, nový izraelský zákon umožňuje věznění dětí ve věku 12 let, srpen 2016

[«7] Menschenrechtsausschuss: Allgemeine Bemerkung 29, odst. 3-4.

[«8] PIDCP, čl. 4,1; Menschenrechtsausschuss: Allgemeine Bemerkung 29, odst. 8.

[«9] Tisková zpráva OSN, ‚Unchilded‘ od narození: Expert OSN vyzývá k rozhodné ochraně palestinských dětí pod izraelskou vládou, 24. října 2023

[«10] Yesh Din, A Semblance of Law: Vynucování práva na izraelských občanech na Západním břehu, (červen 2006)

[«11] Obrana pro děti Mezinárodní Palestina (DCIP), Ramalláh, 21. dubna 2020

[«12] Addameer, B´Selem, MCW a DCI.

[«13] Yesh Din, A Semblance of Law: Vynucování práva na izraelských občanech na Západním břehu, (červen 2006)

[«14] A/HRC/53/59, ; Ministerstvo zahraničí USA: Jährliche Länderberichte zur Menschenrechtsslage 2019, März 2020 ; Amnesty International, Israel und die besetzten palästinensischen Gebiete: Israel begeht Apartheid, sagt der UN-Sonderberichterstatter, 23.03.2022 ; Amnesty International, Izraelský apartheid proti Palestincům: Krutý systém nadvlády a zločin proti lidskosti, 02. 2022

[«15] Consejo de Derechos Humanos: A/HRC/22/63, 7. února 2013, odst. 39-49; Addameer, The Israeli Military Court System, červenec 2017

[«16] Addameer, The Israeli Military Court System, červenec 2017

[«17] Tamtéž

[«18] Rada pro lidská práva: A/HRC/22/63, 7. února 2013, odst. 39-49

[«19] Rada pro lidská práva: A/HRC/22/63, 7. února 2013, odst. 39-49; Nach Human Rights Watch sind es 100 Prozent und nicht 95, Human Rights Watch, Proč má Izrael tolik Palestinců ve vazbě a jsou k dispozici k výměně?, 29. listopadu 2023

[«20] Human Rights Watch sind es 100 Prozent und nicht 95, Human Rights Watch, Proč má Izrael tolik Palestinců ve vazbě a jsou k dispozici k výměně?, 29. listopadu 2023; Rada pro lidská práva Auch, A/HRC/49/87, 12. srpna 2022, odst. 52-56. Z.B. odst. 52: „[...] zvláštní zpravodaj dospěl k závěru, že politický systém zakořeněné vlády na okupovaném palestinském území, který poskytuje jedné rasově-národně-etnické skupině podstatná práva“